30/07/2023

Νηστεία διευρυμένη…έξυπνη…αγία

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Κάθε φορά που η Εκκλησία μας μάς φέρνει μπροστά σε μια περίοδο νηστείας, αναθερμαίνεται όλη η πνευματικότητα και το βάθος της λυτρωτικής αυτής ασκητικής πρακτικής, αλλά και όλες οι ελπίδες και οι δυνατότητες που εμπεριέχονται σ΄ αυτήν.

Έτσι και τώρα, εδώ, στην καρδιά του καλοκαιριού, στέκει η νηστεία του Δεκαπενταύγουστου, εν μέσω ενός κόσμου που αρμέγει απεγνωσμένα λίγες στιγμές ξενοιασιάς σε κοσμικές ή έρημες ακρογιαλιές, αποφασισμένος να ξεφύγει από περιορισμούς και «πρέπει» έντεκα μηνών, διψασμένος για λίγες ώρες εκτός ορίων, εκτός πλαισίων, εκτός συμβιβασμών με την κοινή λογική, ακόμη και με την κοινή ηθική.

Έναν τέτοιον άνθρωπο, αδελφό η αδελφή, ξαπλωμένο στην ξαπλώστρα, ακίνητο κάτω από τον καυτό ήλιο, εξουθενωμένο και απρόθυμο να βάλει την παραμικρή σκέψη στο ταλαιπωρημένο του μυαλό, πώς να τον προσεγγίσεις και να του μιλήσεις για νηστεία; Μέχρι πριν λίγες δεκαετίες, τουλάχιστον στην Ελληνική ύπαιθρο, δεν νήστευαν μεμονωμένοι άνθρωποι. Νήστευε ολόκληρη η κοινότητα, η

οποία, λίγο έως πολύ, ταυτιζόταν με το εκκλησιαστικό σώμα. Ακόμη και στους λίγο πιο αδιάφορους περί τα ...θρησκευτικά, η νηστεία ήταν αυτονόητη, φυσιολογική, κοινή και γι΄ αυτό ελαφριά, ευκολότερη, συνδετική. Τι κέρδιζαν η άνθρωποι; Την χαρά της προσμονής, την διαδικασία ευρέσεως χώρου για μια παρουσία που έρχεται, τον κόπο ανάβασης σε μια κορφή, όπου έχει στηθεί ένα πανηγύρι κι από πού μπορείς να αντικρίσεις όλη την περίμετρο των ορίων σου, όπως ανεβαίνεις στη Χώρα ενός Κυκλαδονησιού και το μάτι ακολουθεί όλη την ακτογραμμή απ΄ άκρη σ΄ άκρη.

Μόνον ανεβαίνοντας διακρίνονται τα όρια. Μόνον σκαλί-σκαλί πείθεσαι λίγο-λίγο πως ανήκεις σε κόσμο πεπερασμένο, μέσα στον οποίον όμως, θαυμαστά και απρόσμενα, μια διαρκής κλήση από το άπειρο σού χτυπά διαρκώς την πόρτα. Πρόκειται για κλήση μοιράσματος μιας απόλυτης ελευθερίας από κάθε φυσικό περιορισμό, κυρίως όμως απελευθέρωσης από τον μεγαλύτερο δυνάστη: Την θηριώδη επιθυμία να κατασπαράξεις τα πάντα, να μη μείνει τίποτε όρθιο στη πλάση, να μην μείνει άνθρωπος ζωντανός και ανεκμετάλλευτος, προκειμένου να μερώσει ο πανικός της φθοράς και να λησμονηθεί η νοσταλγία μιας ζωής χωρίς πείνα και χωρίς δίψα.

Σε τέτοιες αναβάσεις είμαστε πλέον μόνοι. Και από την πνευματικότερη αλλά μοναχική ανάβαση, η ψυχή, ευκολότερα από ποτέ, έλκεται από την παρέα, εκεί, στα χαμηλά, όπου όλα μοιάζουν απέραντα διαθέσιμα, κι όμως, όλοι αναρωτιούνται:

«Τι λείπει, αφού όλα είναι μπροστά στα πόδια μου; Τι φταίει, που οι πολυπόθητες ώρες ενός ολόκληρου χρόνου περνούν άδειες, σαν Ιθάκη, που δεν είχε τίποτε να σου δώσει και φαίνεται πως σε ξεγέλασε;»

Θα ξεφαντώσεις, θα εξοκείλεις, θα πιείς κάτι παραπάνω, θα ξενυχτήσεις, θα κάνεις πράγματα που ούτε φανταζόσουν όλο το Χειμώνα! Κι όμως! Ούτε και φέτος θα καταφέρεις να ξεγελάσεις την ψυχή σου, πως όλο το νόημα χωρά σε είκοσι μέρες εκτός ορίων και εκτός ελέγχου. Στον τελικό απολογισμό της αδείας, θέλεις δε θέλεις, η μελαγχολία μιας απροσδιόριστης έλλειψης θα είναι η συντροφιά σου στο ταξίδι της επιστροφής. Ούτε που διανοήθηκες να νηστέψεις για Δεκαπενταύγουστο, κανείς όμως δεν θα σου εξηγήσει τι έχασες:

Η κάθε νηστεία υπάρχει για να μην ξεχαστείς και αρκεστείς στα λίγα. Η κάθε νηστεία δεν έχει σκοπό την στέρηση, αλλά τον χορτασμό και τον υπερχορτασμό. Η κάθε νηστεία ανοίγει χώρο και καταργεί την κατάληψη και το άσυλο που παραχώρησες στην αυθαιρεσία ενός θελήματος που θέλει να ξεχνάει πως δεν σου ανήκουν όλα και πως υπάρχουν κι άλλοι που πρέπει να χωρέσουν στον κόσμο και την ψυχή σου. Και μην φανταστεί πως το θέμα είναι μόνον η τροφή. Οι εισβολείς

έχουν πληθύνει και μεταλλαχτεί. Μπορεί να ξεκόλλησες τελικά το βλέμμα από ένα κρεατικό ή ένα γαλακτοκομικό. Την ώρα όμως που χάρηκες για μια μικρή σου νίκη, το βλέμμα σου βυθίστηκε σε μια οθόνη και αντί για το στομάχι, γέμισε τοξίνες ο νους από φευγαλέες εικόνες, άσκοπες διαδικτυακές συζητήσεις, ανεπαίσθητες κατακρίσεις μέσω comments, φθόνο για τις ζωές άλλων που κι εκείνοι ανάρτησαν τις φαντασιώσεις τους μέσω instagram. Φαύλος κύκλος τυράννων, που βρεθήκαμε απροετοίμαστοι να διαχειριστούμε και που διαρκώς μεταλλάσσονται, βρίσκοντας ρωγμές καινούργιες και νέες μισάνοιχτες κερκόπορτες. Νέες έξυπνες νηστείες, μαζί με τις παραδοσιακές, σου κλείνουν το μάτι και σε καλούν σε νέες υπερβάσεις.

Δεν φτάνει πια η βία να στερηθούμε. Χρειάζεται και η βία να αποκτήσουμε.

Να στραφεί με βία η ματιά στον διπλανό με πόθο, πόθο αληθινό, να συμμεριστούμε, έστω και ελάχιστα, την δική του οπτική γωνία. Με βία να νεκρώσουμε λίγο χρόνο από τα προσωπικά μας σχέδια και να σταθούμε, έστω και λίγο, στρατιώτες σιωπηλοί και αφοσιωμένοι, στο καθήκον κάποιου υπερατομικού οράματος, που, ναι, ακόμη, δεν έχει φτάσει στην καρδιά μας, αλλά ξέρουμε πως είναι εκεί για καλό και περιμένει τη συμμετοχή μας. Με βία να πολιορκήσουμε τις ατομικές μας φιλοδοξίες με διαρκές αίτημα για πλάτεμα ψυχής και ένταξής τους στο αλάφρωμα του σταυρού των ανθρώπων. Με βία να ζήσουμε μια δυο μέρες χωρίς κινητό και να παρατηρούμε ανθρώπους αληθινούς, ματιές αληθινές, που περιμένουν συνάντηση και παρηγοριά από αθέατους πόνους, κρυμμένους πίσω από ρηχά χαχανητά και απελπισμένες selfie. Με βία να φυτέψουμε στην πετρωμένη καρδία μας –μέρες που είναι- το ‘’γένοιτο Κύριε’’ της Θεοτόκου, την καρτερία της, την σιωπή της κι όλα εκείνα που την ανέδειξαν μητέρα Θεού και ανθρώπων. Με βία, λίγο λίγο, σαν να ανοίγουμε τρύπα σε τσιμέντο, μήπως και κρατήσει τον σπόρο.

Κάπου εκεί είχε φτάσει η συζήτηση πριν κάποια χρόνια μ΄ έναν περίεργο άνθρωπο, λαϊκό, που εξέπεμπε όμως σεβασμό ανάλογο ρασοφορεμένου γέροντα. Είχε μείνει σιωπηλός σ΄ όλο το ταξίδι της ενοριακής ομάδας σ΄ ένα προσκύνημα. Όταν όμως άνοιξε το στόμα του στο αρχονταρίκι του μοναστηρίου που σταματήσαμε, όλοι μαζεύτηκαν γύρω του.

*«Κι αν δε τα νιώθω όλ΄ αυτά;», ρ*ώτησε συνταξιδιώτης με αγωνία.

«Πρόβλημά σου» του απάντησε. «Το να το νιώσεις είναι θέμα δικό σου. Τον κόσμο τον ενδιαφέρει η δράση σου. Σήκω, δούλεψε, εντάξου, αναλώσου. Όταν δεις στο βλέμμα του κόσμου το αποτέλεσμα της δράσης σου, η σκληρή καρδιά σου θα σκιρτήσει κι ο σκοπός πέτυχε. Τι νομίζεις πως είναι η αγιότητα; Καρδιά που αγαπά και κορμί που κάνει. Τι πρώτο, τι δεύτερο, καμιά σημασία δεν έχει».

«Μα γίνονται αυτά με τη βία;», τον ρώτησε άλλος.

«Βρε, βάλε ‘’ευλογητός’’ εσύ σε έργα αγάπης που ξεπερνούν τον μικρόκοσμό σου και θα δεις τον ουρανό να βρέχει ευλογία και δάκρυα», του απάντησε.

«Νηστεύεις;», τον ρώτησε ένας τρίτος. (Ήταν τέτοιες μέρες, αρχές Αυγούστου η εκδρομή).

«Πώς και σου ήρθε», απάντησε χαμογελώντας εκείνος.

«Βλέπω στη τσέπη σου μπισκοτάκια αρτύσιμα»

«Α, εντολή πνευματικού!»

«Τι εντολή;»

«Κάθε φορά που η νηστεία γεννά λογισμό αυταρεσκείας, να τσιμπάω ένα».

«Και γιατί είναι ανοιχτό;»

«Στην προηγούμενη στάση, βλέποντας από τα άλλα πούλμαν να τρέχουν να πάρουν σουβλάκι, είπα στον εαυτό μου: »Χαμπάρι δεν θα πάρουν φέτος από Παναγιά οι δυστυχισμένοι». Έτσι μου κτύπησε φέτος την πόρτα η αυταρέσκεια και η καταφρόνια. Έκανα λοιπόν υπακοή και τσίμπησα ένα. Θέλεις;»

Και πρόσφερε το ανοιχτό πακέτο στον ελαφρώς σκανδαλισμένο συμπροσυνητή μας, που …φυσικά… αρνήθηκε..

Είναι φορές που νιώθω πως κυνηγάμε την αγιότητα αλλ΄ αν στραφούμε λίγο πίσω, θα τη δούμε να μας κυνηγάει εκείνη κι εμείς διαρκώς της το σκάμε._

Πηγή: pemptousia.gr/ Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού